

Fra: Christoffer Badse [cba@humanrights.dk]
Sendt: 26. februar 2013 14:48
Til: ÆStrafferetskontoret (951s18)
Emne: Vedrørende j.nr. 2012-731-0018
Vedhæftede filer: Styrket indsats over for økonomisk kriminalitet.pdf

Institut for Menneskerettigheder sender vedhæftet som fil høringssvaret vedrørende ovennævnte j.nr.

Instituttet beklager fristoverskridelsen.

Med venlig hilsen

Christoffer Badse

CHRISTOFFER BADSE
SENIOR ADVISOR

DEPARTMENT FOR MONITORING, EDUCATION
AND RESEARCH
STRANDGADE 56 | DK-1401 COPENHAGEN K

PHONE (+45) 32 69 88 88
DIRECT (+45) 32 69 88 03

CBA@HUMANRIGHTS.DK
HUMANRIGHTS.DK | MENNESKERET.DK

Justitsministeriet
Slotsholmsgade 10
1216 København K
strafferetskontoret@jm.dk

WILDERS PLADS 8K
1403 KØBENHAVN K
TELEFON 3269 8888
DIREKTE +4532698803
MOBIL +91325626
CBA@HUMANRIGHTS.DK
MENNESKERET.DK

J. NR. 540.10/28717/CBA

HØRING OVER UDKAST TIL FORSLAG TIL LOV OM ÆNDRING AF STRAFFELOVEN, RETSPLEJELOVEN OG FLERE ANDRE LOVE (STYRKET INDSATS OVER FOR ØKONOMISK KRIMINALITET)

25. FEBRUAR 2013

Justitsministeriet har ved e-mail af 10. januar 2013 anmodet om Institut for Menneskerettigheders eventuelle bemærkninger til udkast til forslag til Lov om ændring af straffeloven, retsplejeloven og flere andre love (styrket indsats over for økonomisk kriminalitet).

1. Baggrund

Formålet med lovforslaget er at forbedre mulighederne for at forebygge, efterforske og retsforfølge økonomisk kriminalitet. Lovforslaget indeholder en forhøjelse af straffemaksimum i straffelovens § 122 om bestikkelse af personer i offentlig tjeneste eller hverv fra 3 års fængsel til 6 års fængsel og i straffelovens § 299, nr. 2, om bestikkelse i private forretningsforhold og § 304 a om bestikkelse af voldgiftsdommere fra 1 år og 6 måneders fængsel til 4 års fængsel. Derudover indeholder lovforslaget blandt andet en udvidelse af retsplejelovens regler om muligheden for at anvende hemmelig ransagning til også at omfatte efterforskning af bl.a. visse former for alvorlig økonomisk karakter, der typisk begås i mere organiseret form.

2. Instituttets bemærkninger

I forhold til forhøjelse af straffemaksimum i straffeloven om bestikkelse af personer noterer instituttet, at denne del af forslaget er i tråd med de anbefalinger over for Danmark, som evalueringsmekanismerne i OECD og Europarådet (henholdsvis WGB og GRECO) er fremkommet med.

Ransagninger, herunder hemmelige ransagninger, pålæg om edition og beslaglæggelse mv., er indgreb, som omfattes af blandt andet beskyttelsen i EMRK artikel 8, ICCPR artikel 17 og Grundlovens § 72

Statens mulighed for foretage indgreb i privatlivet forudsætter, at de tre betingelser i artikel 8, stk. 2, er opfyldt; kravet om lovhjemmel, at der er tale om anerkendelsesværdige formål, der kan begrunde indgreb fra offentlige myndigheder i de beskyttede rettigheder, og endeligt at det er nødvendigt i et demokratisk samfund.

Opfyldelse af nødvendighedskravet forudsætter, at staten kan påvise, at der med indgrebet opnås en "fair balance" mellem borgerens rettigheder og samfundets modstående interesse i at begrænse vedkommende borgers rettigheder. Et indgreb skal kunne anses som "nødvendigt i et demokratisk samfund" eller begrundet i et påtrængende samfundsmæssigt behov. Det er ikke tilstrækkeligt, at indgrebet er nyttigt, rimeligt og ønskeligt, eller fremstår som resultatet af et rimeligt og forsigtig skøn, udøvet i god tro. Staten er overladt en skønsmargin ("margin of appreciation") ved vurderingen af, om et indgreb er nødvendigt.

Den Europæiske Menneskerettighedsdomstol lægger afgørende vægt på, at de relevante retsregler indeholder tilstrækkelige og effektive retssikkerhedsgarantier, således at individet beskyttes mod misbrug fra de nationale myndigheders side. Der lægges konkret vægt på karakteren og alvoren af den lovovertrædelse, som begrunder indgrebet, men også på de omstændigheder, som influerer på beslutningen, herunder indhold og omfang af den konkrete beslutning, de ransagede lokalers karakter, men også mulige følger for den berørte person inddrages, se f.eks. *Buck mod Tyskland*, dom af 28. april 2005.

Brugen af hemmelige ransagninger indebærer – i modsætning til almindelige ransagninger -, at den sigtede ikke bliver bekendt med ransagningen og dermed fratages retten til at sikre sig, at de formelle betingelser herfor er opfyldt, ligesom den sigtede også betages retten til umiddelbart herefter at kunne påbegynde varetagelsen af sit forsvar.

Retsplejelovens § 797 bestemmer, at ransagning ikke må foretages, hvis det efter undersøgelsens formål, sagens betydning og den krænkelse og ulempe, som undersøgelsen må antages at forvolde, vil være et uforholdsmæssigt indgreb.

Det fremlagte forslag indebærer, at adgangen til at foretage hemmelige ransagninger udvides ganske betragteligt, således at dette - ganske alvorlige indgreb - kan anvendes også i forbindelse med efterforskningen af mindre alvorlige kriminalitetsformer, herunder ikke-personfarlig kriminalitet og overtrædelser af skatte- og toldafgiftslovgivningen.

- Institut for Menneskerettigheder anbefaler, at adgangen til at anvende hemmelige ransagninger begrænses til at vedrøre grovere straffelovsovertrædelser.

For så vidt angår spørgsmålet om rettighedsfrakendelse henviser instituttet til sit tidligere høringssvar af 26. maj 2011 vedrørende Konkursrådets Betænkning nr. 1525/2011.

Institut for Menneskerettigheder har ikke yderligere bemærkninger til forslaget.

Der henvises til j.nr. 2012-731-0018

Venlig hilsen

Christoffer Badse